

29.4.2021

## KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) perusteella 29.4.2021 kullanhuuhdentalupaa koskevan päätöksen (7 kpl)

Hakijat: Heikki Paltto

Lupatunnus: HL2013:0019

Alueen sijainti: Inarin kunta, Lemmenjoki, 4,7 ha

Hakijat: Jussi Koponen

Lupatunnus: HL2015:0017

Alueen sijainti: Sodankylän kunta, Lismanpalo, 5,0 ha

Hakijat: Visa Nurmi

Lupatunnus: HL2013:0032

Alueen sijainti: Inarin kunta, Köysivaara, 3,5 ha

Hakijat: Mikko-Matias Myllynen

Lupatunnus: HL2019:0045

Alueen sijainti: Sodankylän kunta, Riestovaara, 6,9 ha

Hakijat: Pertti Kuha

Lupatunnus: HL2015:0013

Alueen sijainti: Sodankylän kunta, Lismanpalo, 6,7 ha

Hakijat: Erik Keskikallio

Lupatunnus: HL2016:0024

Alueen sijainti: Inarin kunta, Suolaoja, 4,8 ha

Hakijat: Juho Vuorela, Maria Hovi ja Marko Kyllönen

Lupatunnus: HL2020:0036

Alueen sijainti: Inarin kunta, Pikku Harrijoki, 3,9 ha

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 7.6.2021.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 29.4.2021 – 7.6.2021 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdentaluvat>

### Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 29.4.2021

Pidetään nähtävänä 7.6.2021 asti

Keskikallio Erik

## **PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MUKAISEN TOIMINNAN MUUTTAMISESTA**

### **Kullanhuuhdontalupahakemus**

Hakija: Keskikallio Erik  
Vireilletulopvm: 21.1.2020  
Hakemuksen tarkoitus: Voimassa olevan kullanhuuhdontaluvan mukaisen toiminnan muuttaminen lapiokaivusta koneelliseksi kullanhuuhdonnaksi. Kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan kullanhuuhtojen on haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista, jos kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulusta tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa

### **PÄÄTÖS**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kaivoslain (621/2011) nojalla edellä mainittujen hakijoiden hakemuksen toiminnan muuttamisesta. Tällä luvalla jatketaan kyseisellä lupatunnuksella annetun kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa.

*Perustelut:* Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella hakemuksen hyväksymiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

### **Kullanhuuhdonta-alueen tiedot**

Pinta-ala: 4,8 ha  
Alueen nimi: Löytökulta 1  
Sijainti: Inari, Suolaoja. Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2)

### **Päätöksen täytäntöönpano**

Kullanhuuhdontalupa perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos

kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

### Lupamääräykset

#### *Päätöksen voimassaolo:*

Tämä päätös ei muuta kullanhuuhdontaluvan voimassaoloaikaa. Lupa on voimassa 17.11.2017 annetun päätöksen mukaisesti 17.12.2021 saakka.

*Perustelut:* Luvan voimassaoloaika määräytyy alkuperäisen lupapäätöksen mukaan.

#### *Menetelmät:*

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullanhuuhdon suorittamiseen alueella. Vuotuinen kaivumäärä on alle 500m<sup>3</sup> kaivukaudessa.

*Perustelut:* Lupahakemuksen mukaisesti. Toimintaan tarvitaan myös ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa

#### *Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito*

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

#### *Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville.

*Perustelut:* Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille

elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta. Selvitysten (liite 3.) perusteella alueen läheisyydessä ei ole erityisiä porontalouden rakenteita.

#### *Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

*Perustelut:* Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä, erityisesti saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on huomioitu lupamääräyksessä poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

#### *Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsittelyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kultanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsittelyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kultanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kultanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012)9 §.

#### *Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 25 §.

#### *Vakuus*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on asetettava ennen toiminnan aloittamista 2800 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta

toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän, määrän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella suunnitellaan harjoitettavan konekaivua, vuotuinen kaivumäärä alle 500m<sup>3</sup> ja alue on helposti saavutettavissa.

#### *Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

#### *Jälkitoimenpiteet*

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

*Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle*

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta 17.5.2019 annetun päätöksen mukaisesti.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 102 §

*Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

*Luvan muuttaminen*

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijoiden haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

*Luvan jatkaminen*

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

*Rakentaminen*

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta rakentamiseen.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 26 §. Lupahakemuksessa ei ole haettu lupaa rakentaa kullanhuuhdonta-alueelle lain tarkoittamia rakennuksia.

*Maastoliikenne*

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan Metsähallitukselta.

*Perustelut:* Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

**Lupahakemuksen käsittely**

*Lupahakemuksesta tiedottaminen*

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 18.5.2020

*Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta*

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 17.4.2020  
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 17.4.2020  
Metsähallituksen lausunto 20.4.2020

Tukes pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa kullanhuuhtontalupahakemuksenmuutoksesta HL2016:0014 Löytökulta 1.

Tukes pyytää lausuntopyynnössään kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Kullanhuuhtonta-alue sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla metsätalousalueella ja on metsätaloustoimien piirissä olevalla alueella. Hakemusalueen pinta-ala on noin 5 ha ja vuosittainen lapiolla käsiteltävä maamäärä noin 20 m<sup>3</sup> ja voimassaoloaika on 17.12.2021 saakka. Alueelle on voimassa lapiokaivun mahdollistama kullanhuuhtontalupa ja kaivu on tarkoitus muuttaa konekaivuksi pienimuotoisen koneellisen kullanhuuhtonnan ilmoitusmenettelyn kautta.

Vuosittainen koneellisesti käsiteltäväksi suunniteltu maamäärä pienimuotoiselle koneelliselle kullankaivulle voi olla alle 500 m<sup>3</sup> ja korkeintaan 50 vrk/a. Laajempi toiminta edellyttää ympäristöluvan. Kaivu on suunniteltu tehtäväksi alle 5 tn lapiokaivinkoneella ja 20 tn kaivinkoneella. Veden käyttö tapahtuisi kiertovesialtailla.

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueella nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa hakemusalue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M1). Hakemusalueen läheisyydessä ei ole matkailun yritystoimintaa, loma-asutusta sekä erityistä virkistyskäyttöä. Hakemusalue on Metsähallituksen kokonaan hallinnoiman yksityistien välittömässä läheisyydessä. Hakemuksen alueella on harjoitettu metsätaloustoimintaa 60-70 luvulla. Nykyisellään kullanhuuhtonta-alue on nuorta ja keski-ikäistä mäntyä kasvavaa kuivan kankaan harvahkoa

kasvatusmetsää. Hakemusalue ojan varressa on osaksi joutomaan rämettä ja metsätaloustoimien ulkopuolella. Alue on luontaisesti uudistuvaa.

Kullanhuuhdontaluvan haltija on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista haitoista ja vahingoista.

Mikäli kullanhuuhdontalupa myönnetään, luvanhaltija on velvollinen korvaamaan täysimääräisesti Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot sekä taimikoiden ja puuston odotusarvon menetykset. Lisäksi luvanhaltijan on korvattava kullanhuuhdonnan ajalta metsämaan puuntuoton menetykset siltä osin kuin alue on pois puuntuotannosta. Edelleen hakijan on toiminnan päätyttyä metsitettävä alue kustannuksellaan tai korvattava metsittämisestä aiheutuvat kustannukset.

Alueen maisemakuvaa tulee pysyvämmiin muuttamaan mahdollinen laajamittainen koneellinen kullanhuuhdonta, joka hävittää ja muuttaa kaivualueilta luontaisen kasvillisuuden kesäaikaisen liikkumisen seurauksena toisin kuin alueella harjoitettu kuin metsä- tai porotalous.

Huuhdonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan majoittumiseen tai asuntovaunun ympärivuotiseen pitoon huuhdonta-alueella tulee hakea lupa Metsähallitukselta. Hakija ei ole hakenut hakemuksessaan lupaa rakentamiselle ja oikeus rakentamiseen on linjattu ko. huuhdonta-alueen lupapäätöksessä.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että hakemusalueella olisi uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä, petolintujen pesintää tai tunnettuja kulttuuriperintökohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ole kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallitus toteaa kuitenkin, että vaikka sillä ei tällä hetkellä ole tiedossa em. erityiskohteita hakemusalueella, se ei myöskään tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hakemuksen johdosta. Metsähallitus ei täten sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja vielä löytymättömistä kohteista. Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista,



rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa Lapin ELY-keskus.

Kalaston osalta Metsähallitus muistuttaa, että kullanhuuhdonta on huomattava vesistöihin suoraan vaikuttava maankäyttömuoto. Kaivutoiminta tuleekin järjestää siten, ettei alapuoliseen vesistöön pääse kalastolle ja muulle vesiluonnolle haitallisessa määrin liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostuslaitailla.

Toiminnan vaikutusten arvioimiseksi saamelaiskulttuuriin hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Metsähallitus arvioi, ettei porotalouden rakenteille kyseessä olevassa tapauksessa aiheudu haittaa, koska rakenteita ei ole lupahakemusalueella. Porotalouden TOKAT-paikkatietojärjestelmän mukaan alue on porojen jäkälälaidunalue ja ympärivuotista laidunluetta.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4.2.2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi". KHO:n päätöksen kohteena oleva kullanhuuhdantalupahakemus on HL2012:0057, Midas 2 ja pinta-alaltaan 3,4 ha.

Viitaten edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen sekä po. kullanhuuhdontahakemusalueen vähäiseen pinta-alaan ja ympäröivän alueen muuhun maankäyttöön Metsähallitus arvioi, ettei toiminnasta aiheudu haittaa yksittäisenä kohteena saamelaiskulttuurin harjoittamiselle. Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdantalupien yhteisvaikutuksella voi olla paikallisesti haittaa porotaloudelle.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään Metsähallitus pyytää sisällyttämään annettavaan lupaan seuraavat määräykset:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä ja rehevöitymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita

- Kaivukauden aikana ja kaivun päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla
- Hakijan on tehtävä ilmoitus maankäyttömuodon muutoksesta Suomen metsäkeskukselle ja alueen ottamisesta muuhun käyttöön, mikäli lupa myönnetään ja toiminta laajenee pienimuotoisesta kaivusta (Metsälaki 1093/1996 3 §)
- Kaivoslain 108 § mukainen riittävä vakuus ottaen huomioon lupamääräykset sekä alueen taimikoiden ja puuston odotusarvon menetykset tuhoutuneiden taimikoiden ja puuston osalta sekä alueen metsittämistoimenpiteet toiminnan päätyttyä. Lähtökohtana tulee olla, että alue ennallistetaan ja maisemoidaan sitä mukaan, kun kaivu etenee
- Tutkimustoiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle ja taimikoille aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaan kaivukausittain etukäteen Metsähallituksen kanssa sopien. Poistettava ainespuukelpoinen puusto on korvattava mahdollisine odotusarvoineen. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle
- Toiminnan päätyttyä tehdään hakijan kustannuksella puolueeton arviointi yhteisesti hyväksytyyn tahon toimesta kaikista metsätaloudelle aiheutuneista vahingoista. Metsänkasvatukselle saattaa taimikko- ja puustovahinkojen lisäksi aiheutua haittaa maapohjan sekoittumisen, tiivistymisen, vettymisen yms. syiden johdosta
- Toiminnan päätyttyä hakijan kustannuksella tai toimesta suoritetaan kaivualueiden keinollinen metsittäminen uuden metsän kasvun aikaansaamiseksi. Korvaukseen tulee sisältyä materiaali- ja työkustannukset kaikilta osin mukaan lukien suunnittelukustannukset ja asian käsittelystä ennalta arvaamattomasti aiheutuvat kustannukset
- Tiestön käyttöä koskee laki yksityisistä teistä (15.6.1962/358) ja tiestön käytöstä päättää tienpitäjä. Tiestö on ns. isännäntiestöä ollen kokonaan Metsähallituksen hallinnassa ja tiestö ei ole yleistä tietä. Kullanhuuhdontalupa ei anna oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teillään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Raskaiden kuljetusten ja muun liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata. Kelirikkoaikainen liikenne ei ole sallittua.
- Aloitus tulee sallia aikaisintaan 15.6. alkaen teiden kelirikkovaurioiden ja maastovaurioiden estämiseksi

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 17.4.2020  
Inarin kunnan lausunto 18.5.2020

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 17.4.2020

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 12.5.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa Erik Keskikallion kullanhuuhtontalupahakemuksesta HL2016:0024 (pinta-ala n. 4,8 ha).

Hakemus on muutoshakemus (lapiokaivuluvasta koneluvaksi).

Koneellisen toiminnan suunniteltu maankäyttö on alle 500 m<sup>3</sup>/vuosi. Toimintaa tehdään yhdellä kaivuyksiköllä, johon kuuluu yksi kaivinkone (alle 5 tonnia/n. 20 tonnia).

Hakija on tehnyt 27.2.2020 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisen ilmoituksen pienimuotoisesta koneellisesta kullanhuuhtonnasta.

Haettavana olevalla kullanhuuhtonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai petolinnun pesäreviirejä. (tilanne 23.3.2020)

Alueelta ei kaikilta osin ole tehty ympäristöhallinnon toimesta systemaattisia uhanalaisinventointeja, vaan tiedot perustuvat otantaluonteisiin inventointeihin ja kasviharrastajien ilmoittamiin esiintymätietoihin. Näin ollen alueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhtontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät on rajattava huuhtonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä. Lapin ELY-keskus ei näe estettä kullanhuuhtontaluvan myöntämiselle. Koneellista kullankaivuuta ei kuitenkaan saa aloittaa ennen kuin ilmoitusmenettelyn mukainen päätös on tehty sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuuhtontaluvan ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 17.4.2020

Saamelaiskäräjien lausunto 15.5.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa lupahakemuksesta HL2016:0024, joka koskee kullanhuuhtontaa saamelaisten kotiseutualueella, Ivalon paliskunnan mailla. Saamelaiskäräjien lakisääteisenä tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa

kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevat asiat (saamelaiskäräjälaki 5 §). Saamelaiskäräjät edustaa saamelaisia tehtäviinsä kuuluvissa asioissa kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä (saamelaiskäräjälaki 6 §).

Kaivoslain mukaan kullanhuuhdonta ei saamelaisten kotiseutualueella saa heikentää saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksia (kaivoslaki 50 §). Edelleen laki edellyttää, että lupaharkinnan pohjaksi selvitetään yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen kohdistuvat vaikutukset ja että haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi harkitaan tarvittavat toimenpiteet (kaivoslaki 38 §).

Hakemus koskee lapiokaivuun oikeuttavan luvan muutosta. Lupa koski tuolloin uutta kullanhuuhdonta-aluetta ja oli myönnetty 17.11.2017, ollen voimassa 17.12.2021 saakka. Kyseessä on 4,8 ha kokoinen kullanhuuhdonta-alue, joka sijoittuu Tolosjoen Suolaojanimiselle latvahaaralle Tornijuppurasta kaakkoon. Haetulla muutoksella kaivukaudessa käsitelty maamäärä nousisi lähelle 500 m<sup>3</sup> aiempaan 20 m<sup>3</sup> verrattuna.

Ivalon paliskunnan eteläisellä kesälaidunalueella, Tolosjoen ja latvavesistöjen varsilla, on laajalti kullanhuuhdontaa. Poronhoidon kannalta vaikutukset kohdistuvat erityisesti rehevään kosteiden alueiden kasvillisuuteen eli poron kesälaitumiin ja myös porojen juomapaikkoihin sekä virtavesistöjen ylityspaikkoihin ja muutoinkin porojen kuljetuksiin. Lisäksi toiminta muuttuessaan koneelliseksi aiheuttaa laajaa välttämiskäyttäytymistä poroilla, jonka vuoksi laiduntaminen häiriintyy ja laitumet kuluvat epätasaisesti. Paliskunnan poronhoito perustuu laidunkierto.

Maankäyttöselvitykseen olisi kokonaiskuvan saamiseksi tarkennettava, miten laajalti jokivarret (suhteessa jokivarsialueiden kokonaisalaan paliskunnan kesälaitumella) ovat kullanhuuhdonnasta johtuvan maaperän muokkauksen takia poistuneet laidunkäytöstä ja mitä juoma- ja ylityspaikkoja on hävinnyt. Jo vuonna 2015 paliskunta on ilmoittanut Saamelaiskäräjille, että kullanhuuhdonnasta Kutturantien varrella, Palsinojalla, Tolosjoella, Saariselällä, Laanilassa ja Eskottijoella on aiheutunut poronhoitoa hankaloittavaa alueiden pirstoutumista sekä porojen laidunrauhaa haittaavaa jatkuvaa maastoliikennettä ja aitoihin tehtyjä luvattomia aukkoja. Paliskunnan mukaan on Ramsanpalon porojen kuljetusreitin käyttäminen häiriintynyt kullanhuuhdontatoiminnan vaikutusten vuoksi.

Lato-ojan alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan ja Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmassa suojametsäalueeksi merkittyyn alueeseen, jolla ei tulla suorittamaan luonnonvarasuunnitelman ja yleisten metsänhoitosuosituksen mukaan

tavanomaista metsätaloudellisin toimintaperiaattein tapahtuvaa hakkuutoimintaa. Tämä tarkoittaa, että alue voisi periaatteessa antaa edellytykset laidunrauhalle.

Saamelaiskäräjät pitää hyväksyttömänä trendiä, jossa kullanhuuhdontalupaa haetaan ensin lapiokaivulle ja myöhemmin kaivutapa alueella muutetaan konekaivuksi. Koneellisessa käsittelyssä maa-aineksia käsitellään laajemmin ja voimaperäisemmin kuin lapiomenetelmällä, mihin edelleen vaikuttaa konekapasiteetin kasvu. Lapiokaivulla ja konekaivulla on suuria eroja niin luontoympäristöön aiheutuvien vaikutusten kuin melu- ja häiriövaikutustenkin osalta – konekaivun seurauksena syntyy lapiokaivua enemmän melua sekä häiriötä ja yhteensä käsiteltävä maamäärä konekaivutoiminnan aikana tulee olemaan mittava verrattuna lapiokaivuuseen. Koneellinen kullanhuuhdonta muuttaa alueen luonnetta merkittävästi.

Huomioiden Ivalon paliskunnan eteläisen kesälaidunalueen kuormittuneen tilanteen, Saamelaiskäräjät katsoo toiminnasta aiheutuvan merkittävää haittaa poronhoidolle ja olennaista heikennystä saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamisedellytyksille yhdessä muiden vastaavien lupien sekä muun maankäytön vaikutusten kanssa. Kullanhuuhdontaluvan muutoshakemusta ei tule myöntää, varsinkaan, koska hakija ei avaa, miksi toimintaa ei voida jatkaa kuten tähänkin asti lapiomenetelmällä.

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 17.4.2020  
Saamelaismuseo Siidan lausunto 18.5.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Erik Keskikallion kullanhuuhdonnanluvan muutoshakemuksesta HL2016:0024 Löytökulta 1. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Hakemusalue sijaitsee Inarin kunnassa Kutturantien eteläpuolella, Tolosenhaaraan pohjoisesta laskevan nimettömän sivuojan varrella. Kyseessä on muutoshakemus, kullanhuuhdontatapa muutetaan lapiokaivuusta koneelliseksi. Nykyinen lupa on voimassa 17.12.2021 saakka. Lupa-alue on kooltaan 4,9 ha. Vuosittainen kaivumäärä on enintään 499 m<sup>3</sup>.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalue on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta (M-1 4562). Alueella on voimassa Ivalon alueen osayleiskaava, jossa merkintä on Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP.

Lupahakemusalue HL2016:0024 sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja on poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata

ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle. Alue on Ivalon paliskunnan poronhoitoaluetta.

#### Kulttuuriympäristö

Lupahakemusalueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Alueella ei ole tehty arkeologista inventointia, joten kyseiseltä lupahakemusalueelta ei toistaiseksi tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten pyyntikuoppia, liesiä tai muinaisesineitä, työt niiden löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseo Siidan arkeologille.

Yksittäisenä koneellisen kullankaivuun lupahakemusalueena HL2016:0024 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja, Kullanhuuhdonta-lupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhdonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuuhdonta-alueita tulee voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuuhdonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman, kulttuuriperinnön ja luonnonympäristön kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseo Siida kehottaa TUKESia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kullanhuuhdonta-lupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön sekä erityisesti maisemaan.

#### **Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.**

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

#### **Muistutukset ja mielipiteet**

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

#### **Hakijan selitys**

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä

### Päätösmaksu

Päätösmaksu 400 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

*Perustelut:* Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

### Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

### Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla ([www.tukes.fi](http://www.tukes.fi)). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

### Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

### Lisätietoja

Lisätietoja tarvittaessa [kaivosasiat@tukes.fi](mailto:kaivosasiat@tukes.fi) tai puh. 029 5052 117

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pasi Molkoselkä ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
- Liite 3. Selvitys kullanhuuhtontaluvan muuttamisen edellytyksistä
- Liite 4. Ohjeet vakuuden asettamiseen
- Liite 5. Panttaussitoumus

TIEDOKSI

- Inarin kunta
- Ivalon paliskunta
- Lapin ELY-keskus
- Metsähallitus
- Saamelaiskäräjät
- Saamelaismuseo Siida



## VALITUSOSOITUS

### Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

### Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 7.6.2021

### Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

### Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

## Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

## Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

### **Pohjois-Suomen hallinto-oikeus**

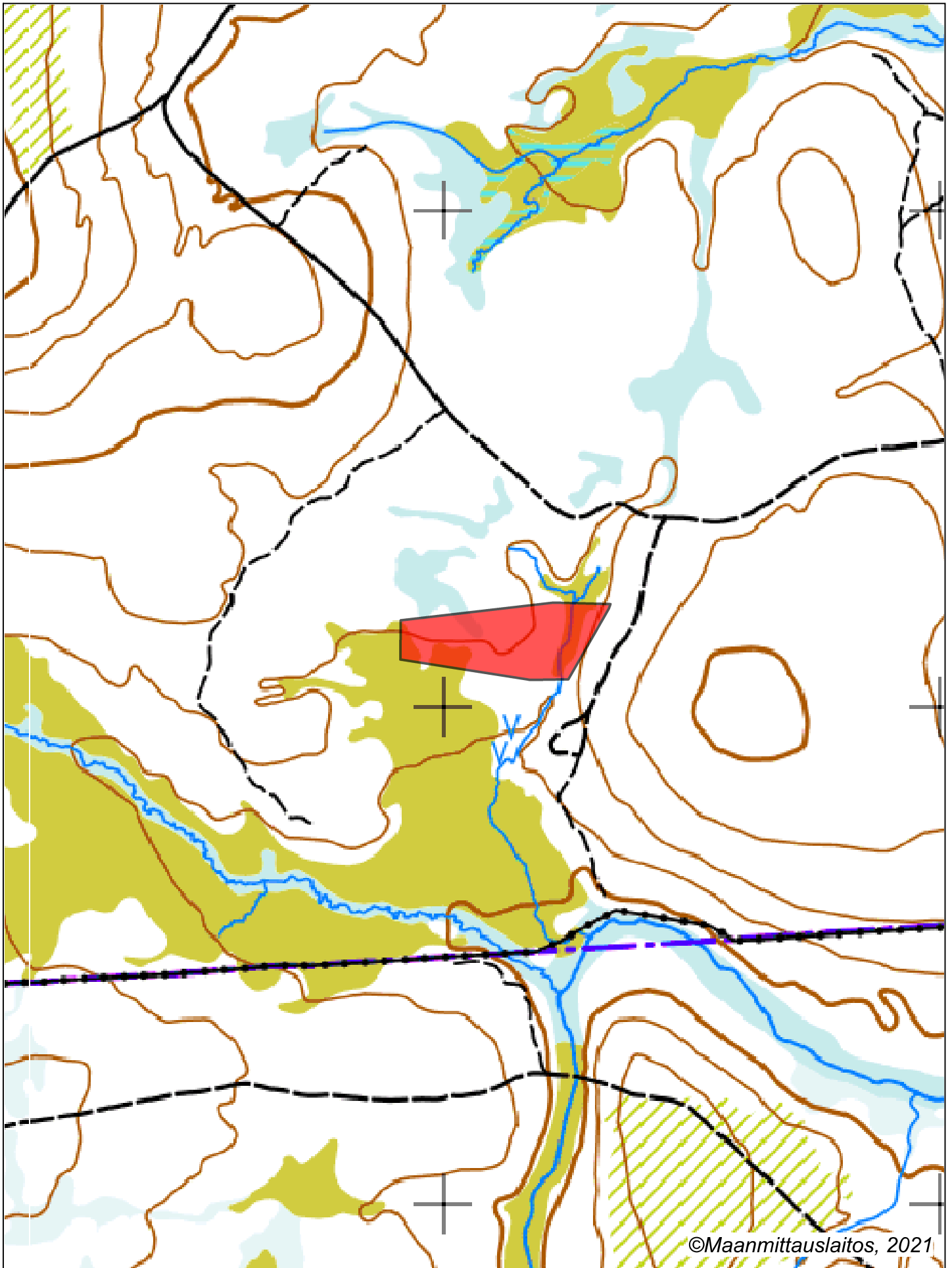
Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)



Selvitys kullanhuudontaluvan HL2016:0024 toiminnasta ja muista lupa-alueen lähistöllä olevista kaivoslain luvista alueiden käyttömuodoista, jotka voivat häiritä saamelaiskulttuuria

Yleistä kullanhuudonnasta

Kullanhuudonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuudontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 314. Hakemuksia on vireillä 137. Hakemuksista 19 kpl on jatkohakemuksia tällä hetkellä voimassa oleville luville ja yhteensä 49 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luville. Hakemuksista 16 kpl ja voimassa olevista luvista 42 kpl liittyy 30.6.2020 lakanneisiin kaivosoikeuksiin, joihin kaivosoikeuden haltijoilla on ollut kaivoslain 182 §:n mukaan oikeus hakea kullanhuudontalupaa (lähde: Kaivosrekisteri 26.4.2021).

Kullanhuudonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuudonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuudontaa harjoitetaan.

Kullanhuudontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomaisen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuudontalupa-alue HL2014:0049 (5,0 ha) sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle, Suolaojan varteen, metsätalousalueelle.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 286000 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 138 kpl kullanhuudontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 585ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 6 kpl lupa-alue pinta-alaltaan noin 22 ha. Lisäksi 2 km sisään sijoittuu yksi lupa-alue (5 ha) joka on Lapin paliskunnan alueella. Alueen läheisyydessä on yksi kullanhuudontalupahakemus, pinta-alaltaan 5 ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullanhuudontaa, käsiteltävä maamäärä on alle 500m<sup>3</sup> vuodessa.

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan metsätalousalueeseen joka on Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmassa merkitty suojametsäalueeksi. Alueella ei tulla suorittamaan luonnonvarasuunnitelman ja yleisten metsänhoitosuosituksen mukaan tavanomaista metsätaloudellisiin toimintaperiaattein tapahtuvaa hakkuutoimintaa. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole suunniteltu harjoitettavan hakkuutoimintaa lähitulevaisuudessa.

Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa vuokra- tai käyttöoikeussopimusta tällä hetkellä. Uusia vuokrasopimuksia tehtäessä Metsähallitus kuulee alueen paliskuntaa ennen sopimuksen tekemistä.

Näiden lisäksi Metsähallitus on laatinut paliskuntain yhdistyksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa määritellään Metsähallituksen ja paliskunnan yhteistoiminta erilaisten maankäyttömuotojen yhteydessä.

Lupahakemusalueella tai sen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta.

Lupahakemusalueella tai sen läheisyydessä ei ole poronhoitoon liittyviä rakennelmia, pl. paliskuntien (Ivalon paliskunta / Lapin paliskunta) välinen raja-aita, joka sijaitsee lähimmillään noin 550 metrin päässä lupahakemusalueesta.

Metsähallitus myy metsästyslupia lupa-alueelle ja sen läheisyyteen. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästyoikeus alueella. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyksen mitoittamisessa.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja muissa luvissa annetut velvoitteet, voidaan todeta, että kullanhuhdontaluvan HL2016:0024 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden voimassa olevien vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot niin kyseisellä lupa-alueella kuin läheisyydessäkin turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin, että alueella aiemmin harjoitetusta toiminnasta olisi aiheutunut mitään sellaisia seikkoja, että luvan myöntämiselle olisi kaivoslain mukaista estettä. Hakija on toiminut kullanhuhdontaluvan ehtojen mukaisesti.

Lisäksi hakija on osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuhdontaluvan muuttamista ja eikä alueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu ([www.kaivostoiminta.fi/kartta](http://www.kaivostoiminta.fi/kartta))

Retkeilyreitit ja rakenteet (<http://www.retkikartta.fi/>)

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma (<http://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/mt/mt38-1.pdf>)

Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välinen yhteistyösopimus

(<http://www.metsa.fi/documents/10739/58225d52-500f-481c-9cdc-82a6159f4be7>)